

2009-08-13

Tillsynsenheten

Klassificeringsverksamheten 2008

1. Kontrollredovisning

Jordbruksverket ger ut detaljregler för klassificering av slaktkroppar, kontrollerar hela systemet och certifierar slakteriernas klassificerare. Statens jordbruksverks klassificeringsgrupp ansvarar för kontrollen av systemet. Under året har Anders Eriksson, Håkan Jonsson (samordnare), Göran Larsson och Kenny Persson (aug-dec) ingått i klassificeringsgruppen.

Kontrollen som anpassats till EU:s minimikrav har medfört två kontrollbesök per kvartal för de större slakterierna, 25 st, av vilka Kristianstad endast slaktar svin. De mindre kontrollslakterierna 7 st har besökts minst en gång per kvartal. De minsta slakterierna 21 st har besökts en gång per år. Några renkontrollslakterier av de 16 som finns och några styckningsföretag har också besökts under året. Kontrollerna kompletterade med besöken på styckningsföretagen har i kombination med ett noggrant klassificeringssystem resulterat i att klassificeringsverksamheten totalt kan sägas fungera mycket bra. Kontrollresultaten visar att systemet aldrig tidigare fungerat så bra vilket även den EU-inspektion som genomfördes i oktober också utvisade. Nedläggningar av slakterier och flera nya slakterier kommer för följande år i kombination med att ett flertal rutinerade klassificerare slutar kanske tillfälligt innebära en försämrad funktion. Det utbildningsprogram som ett trettiotal nya klassificerare följer skall dock säkra en god funktion i framtiden. Klassificerarna på utbildningsslakteriet Skara har i detta utbildningsprogram dragit ett tungt lass så ett särskilt tack till Er.

Totala antalet kontrollbesök har under 2008 varit 294 st, varav 228 gällde nötkreatur med i medeltal 49 kontrollerade slaktkroppar eller ungefär 2% av totala antalet slaktade nötkreatur. Vid 117 inspektioner har fårslaktkroppar kontrollerats och vid 83 inspektioner har grisslaktkroppar kontrollerats. 25 kontrollbesök har lett till vidare åtgärder som återbesök samt vidareutbildning av berörd klassificerare. Två kontrollbesök har varit begärda kontroller och tre arbetsdagar har använts för besök på styckningsanläggningar. Vid besöken har vid 74 tillfällen tagits extra protokoll som underlag för handjursstöds kontroll. Under 2003 infördes noggrannare kontroll av putsningsrutiner. Sammanlagt har under 2008 för nöt, får och gris upprättats 86 putsningsprotokoll.

2.1 Utbildning

Under året har 14 deltagare genomgått grundutbildningens moment tre svinkurs. Två nya klassificerare varav 1 för ren och 1 för samtliga kategorier har godkänts under året. Medverkan vid informationsträffar främst för lantbrukare har tagit 4 arbetsdagar i anspråk.

2.2 EU-kontroll

Medverkan i EU:s klassificeringskommitté har omfattat ca 13 arbetsdagar varav tre för sammanträde i Bryssel och resten vid inspektionsresor till Italien och Lettland/Sverige. EU-kommissionen genomförde 1-3 oktober 2008 en inspektion av klassificeringssystemet och prisrapporteringen i Sverige.

De slakterier som besöktes var Skara, Dalsjöfors och Skövde som samtliga fick gott betyg. Klassificeringsnivån bedömdes vara lika på alla tre slakterierna och vid den statistiska utvärderingen nådde klassificerarna på de tre slakterierna över 90 % av möjlig poängsumma för såväl klasser som fettbedömning. Siffran kan jämföras med minimigränsen 60 % för vad som krävs för godkännande av en klassificeringsmaskin enligt EU-kommissionsförordningen

3.2.3 Utveckling

För att utveckla systemet har Jordbruksverket ett rådgivande branschråd, klassificeringsrådet, som under 2008 träffades två gånger. Eftersom kontrollen till 50 % är finansierad av slakterierna sker en ekonomisk redovisning på det möte rådet har på våren. Vad gäller nya kategori- definitioner enades rådet om att skjuta på beslutet så att det träder i kraft 1 januari 2010. Anders Kälvelid utsågs att efter att KCF fått möjlighet att närmare utreda frågan till nästa klassificeringsråd redovisa KCF:s förslag till regeländringar. Nya kategori definitioner diskuterades därefter på rådets nästa möte varvid konstaterades att vid förra mötet beslutades att efterfråga ett preciserat förslag från KCF. SJV:s förslag version 2 delades ut. Förslag från KCF förelåg inte vid mötet. Det betyder att tidigare överenskomna ändringar av exempelvis definitionen av ungo och tjur skjuts upp eftersom rådet också funnit det lämpligt att genomföra alla ändringar av reglerna vid samma tillfälle för att minimera informations- och datakostnader som är betydande vid en regeländring. Det finns fortfarande oklarheter beträffande hur regelverket från Bryssel ska tolkas vad gäller slaktkroppar från nötdjur 12 månader och yngre. Dessa oklarheter riskerar bestå tills EURådsförordningen ändras, något som kan ta avsevärd tid. Rådet enades om att om starka önskemål om ändringar i de svenska klassificeringsreglerna framkommer ska rådet sammankallas snarast, om inte bedöms inga ändringar komma att genomföras förrän 1 januari 2011.

Projektet ”Är hängmörning bättre än vaakummörning för ätkvalitén hos nötkött?” diskuterades. Projektplanen antogs med den kompletteringen att ytterligare försöksled genomförs med smaktestpanel på icke fryst kött. Med kompletteringen enades rådet om att bevilja 60 000 kronor för att genomföra projektet enligt den kompletterade projektplanen.

KCF hade framfört önskemålet att den enkät som engelska AHDB skickat ut behandlas av klassificeringsrådet. Rådet enades om följande svar från Sverige:

1. Anser industrin att nuvarande klassificeringssystem/prisrapportering för nöt har ett värde utöver vad EU kräver vad gäller övervakning och kontroll av systemet?

I Sverige utnyttjas klassificeringssystemet som grund för betalning i alla led, för produktionsrådgivning samt i avelsarbetet.

2. Gäller detsamma för fårklassificering?

Ja, systemet används på likartat sätt som nötklassificeringssystemet.

3. Nötklassificeringen är obligatorisk. Anser ni att den ska vara det även i fortsättningen och anser ni att fårklassningen som i dag är frivillig enligt EU-reglerna bör göras obligatorisk och i så fall varför?

Klassificeringen av såväl nöt som fårslaktkroppar är obligatorisk i Sverige och bör så förbli. Vad gäller obligatorium för fårklassning inom EU så ser Sverige inget större behov av att fårklassningen på EU-nivå måste vara obligatorisk då handel med fårslaktkroppar mellan Sverige och andra EU-länder är mycket liten.

4. Vilka förbättringar önskar industrin av klassificeringsreglerna, antingen förenklingar eller utökning av reglerna vad gäller utvärdering av kvalitet och utbyte?

EU-reglerna bör förtydligas vad gäller kategoriindelning så att märkningsreglerna för kött och klassificeringsreglerna samordnas så att de inte överlappar varandra. Önskemålet är att kategoriindelningen blir åldersbaserad och att den rådsregel slopas som i dag gäller om att alla slaktkroppar från djur med en levandevikt på mer än 300 kg räknas som vuxna. Den möjlighet som i dag finns att respektive land får sätta egna namn på märkningskategorierna V och Z bör för att göra eventuella namnbyten smidigare endast finnas i kommissionsförordningen och inte som i dag att namnsättningen av V är låst i rådsförordningen.

5. Finns några synpunkter på fördelning av kostnader för klassificeringssystemet?

Kostnaderna för systemet bör vara konkurrensneutrala. I dagsläget finns olika lösningar alltifrån att staten tar hela kostnaden till att branschen får ta hela kostnaden. Detta kräver att EU-regelverket fastställer vem som ska bekosta vad i systemet.